

PARTNERS

**BELOFTE MAAKT
SCHULD**

PARTNERS

**BELOFTE MAAKT
SCHULD**

MARIA ELFERINK

Eerder verschenen in deze serie:

Liefde en respect

Schuld en boete

Gebroken vleugel

De helpende hand

Het recht van de sterkste

Oorlog en vrede

Partners, black version

Schrijver: Maria Elferink

Coverontwerp: Rob Bruinsma

ISBN: 9789402177428

© Maria Elferink 2018

Overzicht van de Partner familie

De Denver-tak:

John Denver – stamvader

Lisa Denver–Meredith – vrouw van John

Ed Denver – oudste zoon van John en Lisa, overleden in 2012

Tom Kingston – partner van Ed tot 2012, daarna gehuwd met Sigrid Thurvaldson, kraamverpleegster

Kirsten Kingston, dochtertje van Tom en Sigrid

Mohammed el Sana, pleegzoon van Tom en Sigrid

Suzy Denver – dochter van John en Lisa, actrice

Michael, pleegzootje van Suzy, overleden in 2015

Jef Higgins – partner van Suzy Denver

Nick Denver – jongste zoon van John en Lisa, tuinarchitect, gehuwd met Sophie

De Stacey-tak:

Don Stacey – stamvader

Letty Stacey-Lester – vrouw van Don

Emma Constable-Stacey – dochter van Don en Letty, gehuwd met Duncan Constable, chef-kok

Robin – zoontje van Emma en Duncan

Ali al-Farid – pleegzoon van Emma

Joe Stacey – zoon van Don en Letty, radiopresentator

Michelle Pardou, partner van Joe

Marie-Claire Pardou, dochtertje van Michelle

Pleegkinderen van de Partners:

Tim Brooks – gehuwd met Maggie Matthews, overleden in 1986, daarna gehuwd met Patricia Vermeulen

Mary Brooks - gehuwd met Danny Thompson

Angie Thompson – dochter van Danny en Mary, bloemiste, gehuwd met Tony Castello, hovenier

Bella Simpson, pleegdochter van Mary

Vrienden van de Partners:

Judith Tadesse en Ibrahim Yonas – vluchtelingen uit Eritrea

Steve Johnson – inspecteur bij Scotland Yard

Familie Hamidi: Salem, Karim, Elif en Aishai en Hafid al-Nazir – vrienden van de Kingstons

Abdel en Yasmina al-Tani: vluchtelingen uit Raqqa (Syrië)

Black Version: Myra Gonda, Tilly Nadé, Jeremy Balongo en Thomas Odonga

Sam Bofimbe

Eddy Sung

Vincent Leyton

INLEIDING

Don Stacey en John Denver zijn al vrienden sinds hun vroegste kindertijd. Daardoor voelen ze elkaar feilloos aan en weten ook hoe ze elkaar aan moeten vullen en versterken. Aan een mens in nood kunnen ze niet zomaar voorbij lopen, dus als de dan 15 jarige tweeling Tim en Mary Brooks hun hulp vragen tegen hun vader, die hen uitbuit en mishandelt, nemen ze hen onder hun hoede. Ze voeden hen op volgens hun overtuiging, dat liefde en respect de basis moet zijn voor de manier waarop mensen met elkaar omgaan en maken van een paar straatschoffies, eerlijke en hulpvaardige volwassenen. Maar ook hun liefde voor muziek dragen ze op hen over. Na verloop van tijd vinden ze alle vier een geliefde en ze vormen samen een popgroep, die ze The Partners noemen. Ze blijven hun hele leven samenwonen en werken, vanaf het landgoed van Don, dat ze Partner House noemen. Ze brengen hun muziek de wereld in en voeden hun kinderen op met de levenshouding die ze zelf al jaren uitdragen. En hun kinderen nemen ook in hun volwassenheid, die boodschap over. Ook zij kunnen een vraag om hulp niet negeren en gaan daar soms heel ver in. Daardoor vinden ze zelf elk ook een partner en krijgen op hun beurt kinderen. En zo gaat het door. Maar ze beperken hun levensvisie niet tot alleen de eigen familie. Iedereen waarmee ze te maken krijgen, wordt er door beïnvloed en velen nemen de boodschap over.

In de verschillende delen van deze serie volgen we Don en John op hun reis door het leven. We leren hun kinderen kennen: die van henzelf, de aangetrouwde en de aangenomen kinderen. Maar ook de vrienden, oud en jong, die vast dreigen te lopen in een steeds harder wordende maatschappij.

In het vorige deel over de Partners, nemen Don en John een groepje jongelui onder hun hoede, die een tijdlang gevangen hebben gezeten in een bordeel voor zwarten. Ze

zijn er misbruikt en mishandeld vanwege hun zwarte huidskleur. Enkele Partner zonen wisten hen te bevrijden en Sir George Leyton, de eigenaar van het bordeel, wordt samen met een aantal "klanten" gearresteerd. Tijdens het proces worden zij tot lange gevangenisstraffen veroordeeld en er moeten enorme bedragen aan smartengeld worden betaald aan alle slachtoffers van het racisme.

Het is augustus 2018 als Vincent Leyton met zijn moeder, Lady Philippa, in de flat van Jef Higgins trekt, in Hammersmith bij Londen. Lady Philippa heeft lymfklierkanker en is terminaal. Maar door de misdaden van haar man moesten er enorme bedragen aan smartengeld betaald worden aan zijn slachtoffers. Daardoor waren zij en haar zoon gedwongen het kasteel bij Lake Stratton te verkopen. John wist dat de oude flat van zijn schoonzoon Jef Higgins leeg stond en Jef had er geen problemen mee het aan de hen te verhuren. Ze leefden van een kleine uitkering, die Vincent kreeg nadat hij uit Afrika was teruggekeerd, toen de misdaden van zijn vader aan het licht kwamen. Hij was verpleger van beroep en had in West Afrika de slachtoffers van de ebola epidemie geholpen. In tegenstelling tot zijn vader, had Vincent geen hekel aan zwarten. Hij had enkele jaren van zijn leven gegeven om hen de beste verzorging te geven waartoe hij in staat was.

Maar nu moest hij voor zijn moeder zorgen. Als ze nog geld gehad zouden hebben, zou ze naar een verpleeghuis zijn gegaan. Maar dat was er niet, dus verzorgde hij haar zelf. Hij was dankbaar voor de beschikbare woonruimte. Die was niet groot, het was maar een drie kamerflat. Maar het was groot genoeg voor hem en zijn moeder. Zij had de grote slaapkamer in gebruik. Hij had een ziekenhuisbed te leen gekregen van een zorginstelling en had de ruimte

verder als een gezellige huiskamer ingericht met de beschikbare meubels van Jef. Hij sliep zelf in een klein zijkamertje. Dat vond hij niet erg. In Liberia had hij in een nog veel kleiner hokje gelegen. En later in Sierra Leone op de slaapzaal met de weeskinderen die hun quarantainetijd moesten uitzitten, terwijl er gezocht werd naar overgebleven familie, die hen op wilde nemen. Toen had hij helemaal geen privacy gehad. Maar daar gaf hij niet om. Thuis op het kasteel was hij altijd alleen geweest en dat had hij afschuwelijk gevonden. Maar hij had zich altijd geschaamd voor het gedrag van zijn vader en zich bijna automatisch teruggetrokken. Juist vanwege de afkeer van zijn vader voor zwarte mensen, had hij zich voor hen in willen zetten. Om iets terug te doen voor het wangedrag van zijn vader. Het had een tijd geduurd voor al zijn handlangers gevonden en veroordeeld waren. Zijn vader had natuurlijk de zwaarste straf gekregen: hij moest veertien jaar de cel in. En daarna werd hij nog eens veroordeeld tot het betalen van enorme bedragen aan smartengeld aan zijn slachtoffers. Daardoor moest dus het kasteel verkocht worden. Dat vond Vincent niet erg voor zichzelf. Hij had altijd een hekel aan het tochtige oude gebouw gehad. Maar voor zijn moeder was het wel erg. Zij was een trotse vrouw, afkomstig uit een rijke redersfamilie uit Newcastle. Ze was er trots op geweest, dat ze het als tweede dochter verder geschopt had dan haar zuster, die de rederij zou erven. Zij werd gravin door haar huwelijk. Maar dat was een teleurstelling geworden. De graaf bleek een racist, die mensen schoffeerde of beledigde. Maar Philippa nam haar huwelijksgelofte serieus en bleef voor de buitenwereld de trouwe en loyale echtgenote. Zij zou haar man nooit afvallen en nam mede de verantwoordelijkheid voor zijn daden op zich. Zij was het nooit eens geweest met zijn racistische opvattingen, maar was niet in staat geweest hem ervan af te brengen. Ter compensatie had ze zich op allerlei goede doelen

geworpen en gaf daar van haar eigen vermogen grote bedragen aan uit en hielp waar mogelijk ook daadwerkelijk mee. Net als haar zoon dus. Maar de kanker had haar hele gestel aangetast en haar leven was bijna ten einde. Medicijnen hielpen niet meer en ze wachtte met behulp van zware pijnstillers op het einde.

Op een avond had Vincent haar klaar gemaakt voor de nacht en vroeg of ze nog iets nodig had. Ze keek hem gespannen aan en vroeg:

Herinner jij je Oom Andrew nog?

Oom Andrew? Vincent dacht na. Die heb ik in geen jaren gezien. Hij kwam vrijwel nooit op Stratton Castle. Volgens mij heb ik hem voor het laatst gezien bij de begrafenis van grootmoeder Leyton. Dat is al meer dan tien jaar geleden. Waarom vraagt u dat?

Ik vroeg me af of je wist waar hij woonde.

Nee, geen idee eigenlijk, zei Vincent. Ik weet dat hij bij Scotland Yard werkt. Dat hoorde ik laatst van Sir John. Die had hem ontmoet op het hoofdkantoor van de Yard, voor hij vader ging helpen arresteren.

Dan zou hij in Londen kunnen wonen, meende Philippa. Zou je dat uit kunnen zoeken en hem bellen? Ik zou hem graag nog een keer ontmoeten voor ik de geest geef.

Vincent keek zijn moeder vragend aan, maar ze gaf geen verklaring voor deze plotselinge behoefte aan contact met haar schoonbroer. Zijn vader had altijd ruzie gehad met zijn broer en als echtgenote had zijn moeder natuurlijk altijd partij gekozen voor haar man. Andrew kwam vrijwel nooit naar het kasteel in het Lake district, waar hij geboren was. Vincent kende hem amper. Maar als zijn moeder schoon schip wilde maken voor haar dood moest hij dat respecteren, dus hij beloofde zijn best te doen. Hij liet haar alleen met haar gedachten en verliet de slaapkamer. In de woonkamer haalde hij zijn laptop uit een kast en ging het internet op. Hij zocht op de naam Leyton in Londen en vond er verschillende. Maar er was er maar één met een A

als voorletter. Dat zou hem kunnen zijn, maar dat hoefde natuurlijk niet. Voor hetzelfde geld woonde de man helemaal niet in Londen. Maar niet geschoten is altijd mis, dus pakte hij de telefoon en koos het nummer. Een rustige mannenstem nam aan:

Leyton.

Goedenavond, zei Vincent beleefd. Spreek ik met de heer Andrew Leyton?

Jawel, zei de stem. En met wie spreek ik?

Met uw neef, Vincent Leyton.

Vincent? Herhaalde Andrew verbaasd. Het bleef even stil.

Toen vroeg hij: Waarom bel je zo ineens?

Moeder vroeg me uit te zoeken waar u woonde. Ze heeft kanker en is terminaal. Ze zou het op prijs stellen, als ze nog een keer contact met u zou kunnen hebben. Ze is zelf niet meer in staat ergens heen te gaan. Zou u bereid zijn haar te komen bezoeken?

Philippa wil me spreken? Na al die jaren. Andrew zuchtte. Ze is terminaal, zeg je. Vooruit dan maar. Maar ik heb pas komend weekend tijd om naar het noorden te komen. Het is vier uur rijden naar Stratton.

Daar wonen we niet meer, vertelde Vincent. We hebben het kasteel en alles wat erbij hoort moeten verkopen, om de bedragen aan smartengeld te kunnen betalen aan de slachtoffers van mijn vader. We wonen nu op een flat in Hammersmith. Sir John Denver heeft die voor ons geregeld. Hij is van zijn schoonzoon.

Aha, zei Andrew, dat maakt het een stuk eenvoudiger. Dan zou ik morgenochtend wel kunnen. Ik hoef pas om twee uur te beginnen op de Yard. Geef me het adres maar.

Dat deed Vincent en ze spraken af voor de volgende morgen om tien uur.

Toen Vincent die morgen de deur voor zijn oom open deed, kreeg hij een schok. Hij dacht even dat zijn vader voor hem stond. Maar toen herinnerde hij zich dat de mannen een tweeling waren. Van buiten leken ze als twee

druppels water op elkaar, maar hun karakters waren volledig tegengesteld, wist hij. Hij stak zijn hand uit.

Welkom Oom Andrew, zei hij beleefd. Heel vriendelijk van u om zo snel te willen komen.

Ach ja, verzuchtte Andrew. Je moeder is terminaal, zei je. Voor een zieke vrouw ben ik wel bereid iets te doen. En het is niet zo ver.

Hij keek rond in de kleine flat. Best nette behuizing hebben jullie hier.

Het is groot genoeg voor ons twee, legde Vincent uit. Komt u verder, alstublieft.

Hij ging zijn oom voor naar de slaapkamer en zei: Moeder, hier is Oom Andrew.

Philippa zat rechtop in bed. Ze droeg een chique bedjasje over een nachtgewaad. Vincent had haar haren netjes gekamd en ze had wat make-up opgedaan, zodat ze er nog een beetje toonbaar uit zou zien. Ze keek gespannen naar de man die binnenkwam.

Dag Andrew, zei ze zacht. Ik ben blij dat je gekomen bent.

Dag Philippa, zei haar schoonbroer. Je wilde me spreken, dus hier ben ik. Hoe gaat het met je?

Niet zo best, gaf ze toe. Maar ik probeer het zo lang mogelijk vol te houden. Een Merryman geeft nooit op. Dat zou ongepast zijn. Wil je gaan zitten?

Goed, zei Andrew en nam plaats in de leunstoel naast het bed. Hij keek onderzoekend naar de vrouw met het bleke gezicht en de vale huid om een sterk vermagerd lichaam en stelde vast, dat ze het inderdaad niet lang meer zou maken. Maar hij las ook schaamte en spijt in de fletse blauwe ogen. Hij zei niets en wachtte af. Vincent ging koffie maken en liet hen alleen. Philippa was geen vrouw die iets uitstelde wat dringend nodig was en kwam snel met de reden van haar verzoek voor de dag.

Ik heb gevraagd of je wilde komen, Andrew, omdat ik je mijn excuses wil aanbieden. Ik heb indertijd heel onrechtvaardig tegenover jou gehandeld. Ik heb je

gekwetst met mijn afwijzing van je aanzoek en wilde je argumenten niet geloven. Ik meende het beter te weten dan jij. Maar je hebt gelijk gekregen, zoals je heel goed wist. Het spijt me, dat ik voor George koos in plaats van voor jou. Het was de grootste fout van mijn leven, maar ik heb er ook mijn hele leven de prijs voor betaald. Ik stelde een hoge adellijke titel boven jouw oprechte gevoelens voor mij. Ik hechtte niet genoeg waarde aan je waarschuwingen dat George niet zou veranderen, hoe zeer ik ook mijn best daarvoor zou doen. Ik ben hatelijk geweest en ik heb je heel erg gekwetst. Daar heb ik veel spijt van. Kun je het me vergeven?

Er verscheen een flauwe glimlach op Andrew 's gezicht.

Jawel, ik wil je best vergeven, Philippa. Het is alleen jammer dat het zo lang geduurd heeft, voor je tot dit inzicht bent gekomen.

Philippa zuchtte. Dat mijn beslissing verkeerd was, heb ik jaren geleden al ontdekt, Andrew. Maar ik vond dat ik als echtgenote naast mijn man moest blijven staan. Hoezeer ik het ook met zijn opvattingen oneens was. Een edelvrouw staat altijd naast haar man. Ik mocht hem naar buiten toe niet afvallen. Binnenskamers heb ik vaak genoeg geprobeerd om hem op andere gedachten te brengen. Ook over dat bordeel voor zwarten. Ik vond het vreselijk, dat hij dat deed. Maar zoals je zelf indertijd al zei: als George iets in zijn hoofd heeft, is hij daar met alle krachten ter wereld niet vanaf te brengen. Hij ging er gewoon mee door. Hij lachte om onze schaamte en verontwaardiging. Maar nu zit hij voor de rest van zijn dagen in de gevangenis en Vincent en ik hebben voor het eerst niet gedaan wat hij ons opdroeg. Hij weigerde zijn slachtoffers enige genoegdoening. Maar de rechter besliste dat er betaald moest worden, dus dat hebben we gedaan. Het kasteel is nu eigendom van het Historisch Genootschap voor Noord Engeland. Zij hebben er een redelijke prijs voor betaald, waar wij onze schulden mee konden voldoen. Maar er is

niets meer over van het familiekapitaal. Ik heb zelfs al mijn juwelen moeten verkopen. Ik weet dat jij indertijd zei dat je er geen cent van wilde hebben, als het beheerd werd door een schoft. Ik was daar toen verontwaardigd over, maar je had gelijk. George was een schoft. Dat is hij altijd geweest. Helaas wel, verzuchtte Andrew. Maar dat het kapitaal verdwenen is, is voor mij niet zo erg. Ik hechtte er inderdaad geen waarde aan. Ik ben mijn eigen weg gegaan en heb een hoge functie bereikt bij Scotland Yard en dus een goed inkomen. Voor jou en Vincent is het wel erg. Jij was altijd een trotse vrouw en dat je nu in een klein flatje moet leven in plaats van in een groot kasteel, zal je veel pijn doen, denk ik.

Het is wrang, gaf Philippa toe, maar het is de uiterste consequentie. Ik moet die aanvaarden en dat doe ik dus. Ik zal niet klagen. Vincent is net als jij. Hij is ook trots, maar gevoelig. Hij hecht ook geen waarde aan bezit, als het gedrag van de eigenaar oneervol is. Hij heeft ervoor gekozen verpleger te worden en heeft jaren in Afrika gewerkt. Maar hij kwam terug, toen ik hem vroeg om me bij te staan tijdens die verschrikkelijke maanden voor het proces. Hij is een goede zoon. Ik dank God voor hem. Hij zorgt goed voor me deze laatste weken. Want veel langer zal ik het niet meer maken, denk ik.

Dat is triest, Philippa, zei Andrew bekommerd. Wat voor soort kanker heb je eigenlijk?

Het zat in de lymfeklieren. Daardoor heeft het zich over mijn hele lichaam verspreid. Het is niet te stoppen. We hebben al van alles geprobeerd, maar tevergeefs. Ik heb nu morfine om de pijn te bestrijden. Dat helpt wel enigszins. Maar ik heb er steeds meer van nodig. De dokter heeft gezegd dat ik de voorgeschreven dosis mag overschrijden, als ik dat nodig vind. Maar het maakt me suffig en voor dit gesprek moest ik helder zijn. Ik wilde je recht in de ogen kunnen kijken. Dus ik heb vanmorgen geen nieuwe injectie gehad.

Je hebt nu dus pijn, begreep Andrew.

Ze glimlachte flauw. Ik begin het te merken. Ik zal Vincent zo direct vragen om het me alsnog te geven.

Dat lijkt me verstandig, vond Andrew. Je bent een flinke vrouw, Philippa. Ik heb altijd bewondering voor je gehad, ondanks je afwijzing. Je hebt me inderdaad gekwetst, maar ik heb me getroost met de gedachte dat je vanzelf wel tot inkeer zou komen. Maar ik wist ook, dat je nooit op je besluit terug zou komen. Dat zou tegen al je overtuigingen ingaan. Dus koos ik eieren voor mijn geld en liet je los. Ik heb na verloop van tijd een andere vrouw gevonden, waar ik ook van gehouden heb. We kregen een dochter en die trouwde, wrang genoeg, met een Zuid Afrikaan. Onze nazaten doen dus allebei hun best om de fouten van de stamoudste goed te maken.

Philippa glimlachte. Je dochter is met een zwarte man getrouwd?

Met een kleurling. Zwarte vader, blanke moeder. Heel aardige jongen. Ze is gelukkig met hem.

Mooi zo. Hoe heet ze?

Margareth. Ze is 25 nu.

En je vrouw? Marjorie heet ze, meen ik. Hoe gaat het met haar?

Ze is dood, zuchtte Andrew. Vorig jaar, een verkeersongeluk.

Ach, dat is triest. Dus nu ben je weer alleen?

Ja, helaas. Ik mis haar nog wel natuurlijk, maar ik ben niet vaak alleen thuis. Ik heb een drukke baan, die veel van me vergt. Ik vind het alleen erg dat ik er niet was toen ze omkwam. Ik joeg op terroristen, terwijl zij in het ziekenhuis nog voor haar leven heeft gevochten. Ik werd te laat gewaarschuwd. Toen ik er van hoorde, was ze al overleden. Dat vind ik wel erg, dat we geen afscheid hebben kunnen nemen. Maar zo gaat dat soms.

Het klonk berustend. Er werd op de deur geklopt en Vincent kwam binnen met een blad met koffie en cake. Hij schonk in voor zijn moeder en zijn oom.

Je mag er wel bij komen zitten, Vincent, noodde zijn moeder. Wat ik met Andrew wilde bespreken, is al afgehandeld.

Goed, zei Vincent en schonk voor zichzelf ook maar in. Hij ging in de andere leunstoel zitten en ze spraken nog wat over de laatste familieaangelegenheden. Vincent hoorde dat hij een nicht had, die in Kaapstad woonde en hij vertelde over zijn werk in West Afrika voor de slachtoffers van de ebola epidemie.

Het eerste jaar was het vooral het verplegen van de zieken zelf, legde hij uit. Dat vergde veel. Je moest constant alert zijn op besmetting. We deden alles in speciale pakken, waardoor we ze niet zelf aan hoefden te raken. Later, toen de epidemie zelf was bezworen, waren het vooral de nabestaanden van de slachtoffers, die verzorging nodig hadden. De weeskinderen die niemand meer hadden, waren vaak heel erg getraumatiseerd. Hadden nachtmerries of werden agressief en opstandig. Geestelijke gezondheidszorg bestaat niet in Afrika. We deden ons best hen zo goed mogelijk op te vangen. Maar als er niemand meer te vinden was die hen op kon of wilde nemen, moesten ze naar een weeshuis. Die zijn meestal in handen van hulporganisaties. Maar er is altijd te weinig geld. Ze krijgen eten en een slaapplek, maar veel meer eigenlijk niet. Ze krijgen geen liefde en hun problemen worden nauwelijks onderkend. Ze krijgen ook vrijwel geen onderwijs en zijn gedoemd altijd in armoede te leven. Het land staat er slecht voor.

Over welk land hebben we het dan? Vroeg Andrew. Het heerste toch in heel West Afrika, dacht ik.

Ik werkte toen in Sierra Leone. Maar in de andere landen daar is het eigenlijk hetzelfde, meende Vincent. Door de ebola is veel geld beschikbaar gekomen om de

gezondheidszorg beter te organiseren, maar toen de epidemie bezworen was, zakte het snel weer in. In de grote steden is het nog wel redelijk, maar op het platteland zijn nauwelijks voorzieningen. Er is veel corruptie, zoals overal in Afrika. Maar daar hield ik me niet mee bezig. Het ging mij om de mensen die zorg nodig hadden en dat vaak niet of te weinig kregen. Of krijgen, moet ik eigenlijk zeggen. Er is niet wezenlijk iets veranderd door de ebola. Hygiëne is nog steeds een groot probleem en de kindersterfte is ook enorm. Het is triest, omdat het eigenlijk niet nodig zou moeten zijn, maar de cultuur van een volk verander je niet gemakkelijk. Veel mensen op het platteland gaan nog steeds eerder naar de medicijnman in een nabijgelegen dorp, dan naar de kliniek in de stad. Daardoor krijgen ze niet de voorlichting die ze zouden moeten krijgen, om hun leefsituatie beter te maken. De vrouwen zijn jaar in jaar uit zwanger. Als een kind het derde levensjaar haalt, is dat een overwinning. Als ze tien worden, moeten ze eigenlijk al bijna volwassen zijn. Als ze vijftien zijn, moeten ze voor hun ouders zorgen. Die zijn dan afgeleefd en kunnen niet veel meer. Het leven is daar niet te vergelijken met hier.

Maar je hart ligt daar bij hen, begreep Andrew.

Vincent glimlachte flauw. Mijn hart ligt nu hier bij mijn moeder. Ook ik moet voor mijn ouders zorgen. Mijn vader heeft mijn liefde altijd afgewezen, maar mijn moeder niet. Zij is ook altijd een goede moeder voor me geweest, dus zorg ik nu zo goed ik kan voor haar. Dat is mijn plicht, maar ik doe het ook graag. Ze hoeft zich niet bezwaard te voelen. Ik wil er zijn, zolang ze me nodig heeft.

Vincent keek met een blik vol genegenheid naar zijn moeder.

Andrew knikte begrijpend. Daar ben ik blij om, Vincent. Zorg nog maar voor haar, zolang het nog kan. Ik moet nu weg, mijn plicht roept ook weer. Ik kom binnenkort nog wel een keer langs.

Hij stond op en nam Philippa 's hand. Sterkte, meisje. Hij boog zich voorover en gaf haar een kus op haar wang. Ze glimlachten even naar elkaar. Toen ging hij weg. Philippa vroeg om de morfine en Vincent gaf haar een injectie. Ze leunde zuchtend achterover in het kussen. Het was volbracht. Dit was het laatste dat ze nog moest doen in dit leven. Nu kon ze rustig wegdoezelen en wachten tot het einde kwam.

De zaterdag erna kwam Vincent net thuis met wat boodschappen, toen hij zijn oom voor de deur zag stoppen. Hallo Vincent, zei Andrew. Hoe gaat het nu met je moeder?

Goedemorgen, Oom Andrew, antwoordde Vincent. Sinds uw vorige bezoek is ze eigenlijk constant in een soort halfslaap. Ze ademt en als ik tegen haar praat, geeft ze antwoord, maar verder doet ze niets meer. Ze ligt met haar ogen half dicht en beweegt nauwelijks meer. Ik vrees dat het bijna afgelopen is.

Ze gingen samen naar boven en Vincent ging hem voor de flat binnen. Hij zette zijn boodschappen in de keuken, terwijl Andrew doorliep naar de slaapkamer. Hij zag zijn schoonzuster in het bed, zoals Vincent had beschreven.

Philippa? Vroeg hij voorzichtig. Ben je wakker?

Ze deed langzaam haar ogen open en glimlachte even. Andrew, je bent terug gekomen.

Ik kwam even kijken hoe het met je gaat, zei hij vriendelijk. Dat is lief van je, zei ze zacht en sloot haar ogen weer.

Vincent kwam binnen en vroeg:

Wilt u koffie, Oom Andrew?

Graag, dank je wel.

Wilt u ook koffie, Moeder?

Ze gaf geen antwoord. Vincent liep snel naar haar toe en luisterde vlak bij haar mond of hij een ademhaling hoorde. Hij pakte haar hand en voelde de pols. Hij keek geschrokken naar zijn oom. Ze heeft geen pols meer.

Dat kan niet, ze gaf net nog antwoord, zei Andrew. Hij kwam naast het bed en voelde aan haar hals. Maar ook hij moest constateren, dat ze geen hartslag meer had.

We moeten een dokter bellen, zei hij. Het lijkt erop, dat ze zo ineens is ingeslapen.

Ja, zei Vincent beduusd. Hij staarde met grote ogen naar zijn moeder.

Ze is zomaar vertrokken, zonder afscheid te nemen.

Er verschenen tranen in zijn ogen. Andrew legde zijn hand op de schouder van zijn neef.

Het leven is soms hard, jongen, zei hij zacht. Dat was het voor je moeder ook. Ze was een flinke vrouw, maar ze was klaar met het leven. Haar kaarsje ging ineens uit, het was opgebrand, denk ik.

Ja, zei Vincent zacht. Daar lijkt het op. Hij zuchtte. Ik zal de dokter bellen.

Andrew bleef bij hem wachten tot een arts kwam, die formeel de dood vaststelde. Hij verklaarde dat zijn schoonzuster nog had geleefd toen hij binnenkwam en hem had herkend. Maar toen haar ogen had gesloten en kennelijk was overleden. De overlijdensakte werd opgemaakt en de man vertrok weer. Vincent zat in een stoel naast haar bed en zei niets. Hij staarde voor zich uit en probeerde te verwerken wat er was gebeurd. Hij had haar die morgen na het ontbijt een injectie gegeven als gewoonlijk. Ze at niet veel meer. Een klein bekertje yoghurt en een kop thee, meer had ze niet binnen gekregen. Als ze minder at, werkte de morfine sneller, hadden ze gemerkt. En ze had niet veel voedsel meer nodig. Hij had opgeruimd en gezegd dat hij even wat boodschappen moest halen, want ze hadden niets meer in huis. Dat was goed, had ze gezegd. Doe maar rustig aan, ik loop niet weg. Ze had nog geglimlacht om het idee. Hij had zich natuurlijk wel gehaast, want hij wilde haar in deze toestand niet te lang alleen laten. Ze had nog op Oom Andrew gereageerd, dat had hij gehoord. En toen was ze ineens weg. Dat was

moelijk te verteren, vond hij. Maar hij moest het accepteren, het was de realiteit. Maar het deed pijn. Hij probeerde na te denken, wat hij nu moest doen. Hij moest een begrafenisondernemer bellen, besefte hij. En hij moest zijn tante Eleonora bellen, de oudere zus van zijn moeder. Er was een familiegraf op de All Saints begraafplaats in Newcastle. Daar wilde ze begraven worden, maar ze had niet gewild dat hij zijn tante informeerde over haar toestand. Ze hadden al jaren geen contact meer met haar gehad. Net als met Andrew, had zijn vader ook de familie van zijn vrouw de deur uit gejaagd met zijn botte optreden. Dat moeder zijn gedrag altijd verontschuldigde, had de verhouding met haar zuster geen goed gedaan. Toen de misdaden van zijn vader aan het licht gekomen waren, had Tante Eleonora naar Stratton Castle gebeld en gezegd, dat ze er niet op hoefden te rekenen, dat ooit alles nog goed zou komen. Dat de naam van haar familie was besmeurd met de vuiligheid van de Leytons. Vincent vroeg zich af of zijn tante haar zus wel in het familiegraf zou laten bijzetten. Zij was ook een trotse vrouw en zou niet snel op haar woorden terugkomen. Maar hij kon er alleen maar achter komen door haar te bellen. Hij zuchtte en zocht het nummer op.

Toen hij belde, kreeg hij eerst zijn jongste nicht Elaine aan de telefoon en hij vroeg naar zijn tante. Die was niet thuis, zei het meisje. Ze was aan het golfen. Of ze een mobiel nummer had? Dat had ze wel, zei Elaine, maar Moeder zou het vast niet goed vinden, dat ze dat aan hem gaf.

Vincent zuchtte. Wil je haar dan zelf bellen en vertellen dat mijn moeder vanmorgen is overleden en vragen of ze me terug wil bellen? Hij gaf haar zijn telefoonnummer.

O, dat is erg, Vincent, zei Elaine. Gecondoleerd met je verlies. Ik zal Moeder bellen, maar ik weet niet of ze genegen zal zijn je terug te bellen. Ik verwacht haar tegen lunchtijd weer hier. Als je niets hoort, wil je het dan zelf nog eens proberen vanmiddag?

Ja, dat is goed, zei Vincent berustend. Bedankt in ieder geval.

Hij verbrak de verbinding en legde zijn oom de situatie uit. Zou je tante zelfs na de dood van haar zus geen verzoening willen? Vroeg Andrew.

Ik weet het niet, zuchtte Vincent. Elaine was er kennelijk bang voor. Ik wacht het wel af. Ik heb een afspraak met een begrafenisondernemer, dat hij haar lichaam zou kisten en zorgen voor de begrafenis, als het zover was. Ik zou haar zelf wassen en kleden. Dat zal ik nu eerst maar doen, voor ze stijf wordt.

Heb je er hulp bij nodig? Vroeg Andrew.

Vincent keek verrast op. Zou u willen helpen?

Andrew kleurde. Ik wil je best helpen, maar ik denk dat Philippa het niet zou willen. Ze zou zich schamen, denk ik. Ik blijf wel in de woonkamer wachten.

Dat is goed, zei Vincent. Er is nog koffie in de keuken.

Dank je. Doe maar rustig aan.

Vincent ging aan de slag en waste zijn moeder voor de laatste maal. Hij trok haar haar mooiste japon aan en maakte haar gezicht een beetje op. Daarna ruimde hij de slaapkamer op en deed de deur dicht. Hij belde de begrafenisondernemer en maakte een afspraak. Hij nam samen met Andrew wat te eten en wachtte af of zijn tante zou terugbellen. Om drie uur was dat nog niet gebeurd. Het lichaam van zijn moeder was al opgehaald. Hij belde weer naar zijn tante en dit keer was ze thuis en wilde hem wel te woord staan.

Ik heb van Elaine wel gehoord, dat Philippa is overleden, Vincent, maar ik had haar gezegd, dat ik geen contact meer wilde met de familie Leyton. Dus wat wil je nog meer, dan vertellen dat je moeder dood is?

Vincent voelde zich gekwetst door deze koude opstelling, maar hij gaf zich niet snel gewonnen. Hij legde uit:

Moeder zou graag in het familiegraf begraven willen worden.

Onder geen voorwaarde, zei zijn tante meteen. Geen denken aan, dat gebeurt niet.

Mijn moeder meende dat ze er recht op had. Zij is net zo goed een Merryman als u en uw vader. Het graf is van de familie en ...

Ik ben de oudste nog levende Merryman, zei zijn tante en ik vind het niet goed. Ik moet straks ook in dat graf liggen en ik wil er niet in samen met de vrouw van een racist, die onze naam heeft bezoedeld.

Mijn moeder was geen racist, pleitte Vincent. Zij was het totaal niet eens met de opvattingen van mijn vader, ik ook niet. Maar zij was uw zuster en nu is ze dood. Kunt u geen compassie hebben met een overleden familielid?

Nee, zei Eleonora fel. Ze liet zich er altijd op voorstaan, dat ze een gravin was en van adel. Wij waren eigenlijk te min voor haar geworden. En je vader was een schoft, maar zij bleef altijd achter hem staan. Zij bleef altijd voor hem pleiten, ook toen ze al lang wist van dat bordeel. Ik heb toen al gezegd, dat ze niet meer bij me aan hoefde te kloppen, als ze zelf haar trekken thuis kreeg. Dat is nu kennelijk gebeurd. Ik wil met jou ook verder geen contact, Vincent. Laat haar maar ergens op een algemeen kerkhof onder de grond stoppen. Meer verdient ze niet. En ik ga nu dit gesprek beëindigen.

Er klonk een klik en de lijn viel stil. Vincent zuchtte en keek naar Andrew.

Het is niet gelukt, begrijp ik.

Nee, zei Vincent. Ze is nog steeds kwaad, dat Moeder altijd partij koos voor Vader in alle conflicten. Ze wil niet dat ze in het familiegraf komt te liggen.

Ga je het aanvechten?

Nee, zei Vincent beslist. Als iemand zelfs een dode niet kan vergeven, hebben we bij haar niets te zoeken. Ik zal de begrafenisonderneming bellen en zeggen dat ze maar iets moeten regelen op de begraafplaats hier op Kensal Green. Dat lijkt me het beste. We hoeven er geen grootse

toestand van te maken. Er zullen toch vrijwel geen belangstellenden zijn, denk ik. Ik zal een advertentie in de krant zetten en Sir John op de hoogte brengen. Hij zal nog wel willen komen, denk ik. Hij is altijd heel vriendelijk voor Moeder geweest. Ook tijdens het proces.

Andrew glimlachte. Naar wat ik over hem gehoord heb, is hij dat tegen iedereen.

Ja, waarschijnlijk wel, gaf Vincent toe. Hij weet mensen voor zich te winnen. Maar hij is ook heel integer, daarom zit hij ook in die integriteitcommissie van de regering. Om overheidsdienaren die de fout in zijn gegaan, te beoordelen. Daarom was hij ook meegegaan toen Vader gearresteerd moest worden.

Dat heb ik begrepen, ja, zei Andrew. Mijn collega Johnson had hem erbij geroepen, toen ze een compositiefoto van de leider van dat bordeel hadden gemaakt. Mijn commissaris dacht eerst dat ik het was, maar de getuige zag gelukkig meteen het verschil tussen mij en mijn broer. Onze ogen zijn anders, zei hij.

Is dat zo? Vroeg Vincent verbaasd.

Andrew grijnsde. Hij wees op de compositiefoto en zei dat bij die man de oogleden aan de buitenkant wat naar beneden zakten, wat hem een duistere blik gaf. Dat had hij bewust zo aan laten brengen op de foto. Bij mij is dat niet zo, stelde hij. Hij wist daarmee de commissaris te overtuigen. Sir John was er toen ook bij en die kent mijn broer natuurlijk ook. Hij wist al van diens racistische opvattingen. En hij kende die getuige ook en twijfelde niet aan diens oordeel. Dat was geluk voor mij.

Ja, dat wil ik wel geloven.

Omdat hij en mijn broer allebei lid waren van het Hogerhuis, ging hij met het hele verhaal naar de premier en de andere leden van de commissie. Die beslisten dat mijn commissaris en hij samen naar Lake Stratton moesten om George te arresteren. Ik heb naderhand het hele verhaal gehoord, hoe dat gegaan is. George had zijn

voorzorgen genomen, toen hij van de beheerder van het bordeel had gehoord dat hij gearresteerd was. Hij had een helikopter op het dak van de donjon klaar staan. Maar bedreigde evengoed Philippa nog met een pistool en wilde haar als gijzelaar meenemen om een vrije aftocht af te dwingen. De pleegzoon van Sir John, ene Tom Kingston, heeft hem een mes naar zijn hoofd gegooid, dat zijn wang openlegde en wist hem te overmeesteren voor hij er vandoor kon gaan. Die vent schijnt heel goed te zijn met wapens. Ik heb hem later nagetrokken. Hij heeft al vaker voor de Yard de kooltjes uit het vuur gehaald. Hij schijnt heel betrouwbaar te zijn.

Ja, dat heb ik ook begrepen, zei Vincent. Maar ik ken hem verder niet. Sir John wel. Hij was meteen bereid te helpen, toen de rechter oordeelde dat er hoe dan ook betaald moest worden aan de slachtoffers. Hij begreep wel dat we daarmee in problemen zouden komen. Toen we niet eerder geld van het Genootschap kregen voor het kasteel, dan dat we er zelf uit waren, hielp hij me aan deze flat. Die is van de partner van zijn dochter, ene Jef Higgins. Aardige vent. Toen Sir John hem belde en de zaak uitlegde, begreep hij meteen dat we nauwelijks inkomen hadden. Hij vraagt maar een schijntje voor deze flat.

Daar ben ik blij om, Vincent, dat jullie door die familie kennelijk wel worden gesteund, waar de eigen familie van je moeder het laat afweten. Bel ze maar, ze zullen wel naar de begrafenis komen, denk ik. Laat mij maar weten wanneer dat is. Ik kom natuurlijk ook. Ik moet er nu vandoor. Ik heb avonddienst straks.

Dat is goed, Oom Andrew. Dank u wel, dat u zo'n tijd bij me gebleven bent. De eerste uren zijn toch de moeilijkste. Maar ik red het nu wel verder.

Goed zo, jongen. Sterkte ermee. Tot ziens.

Andrew vertrok en Vincent leunde vermoeid achterover. Moeder was dood en zijn taak hier zat er bijna op. Alleen de begrafenis nog. Daar zag hij wel tegenop. Het zou

emotioneel zwaar zijn, vermoedde hij. Maar hij was wel wat gewend. In Afrika had hij zoveel mensen helpen begraven. Maar dit was natuurlijk heel anders. Dit was eigen. Dit was zijn moeder. Zijn steun en toeverlaat in die vreselijke jaren dat zijn vader hem dagelijks kleinerde en steeds op allerlei manieren kwetste, hem beschimpte en vernederde. Hij zuchtte. Dat was allemaal voorbij. Zou hij zijn vader moeten laten weten, dat zijn vrouw dood was? Zou het hem interesseren? Waarschijnlijk niet. Maar hij hoorde het natuurlijk wel te weten. Hij mocht als zoon niet dezelfde fouten maken als zijn vader. Dat deugde niet. Maar hij wilde zijn vader niet bezoeken. Onder geen voorwaarde. Hij zou wel een briefje sturen. Dan had hij toch aan zijn verplichtingen voldaan. Nu moest hij Sir John bellen. Daar kon hij goed mee praten. Hij pakte zijn telefoon weer op en belde naar Partner House.

Toen hij John aan de telefoon had en vertelde dat zijn moeder overleden was, condoleerde John eerst en vroeg toen:

Hoe is het gegaan? Wil je erover praten?

Jawel, het was eigenlijk heel bijzonder. Zo praatte ze nog en zo was ze weg. Of er een schakelaar omgehaald werd. Hij vertelde over de gebeurtenissen van die morgen. Dat het hem geschokt had, dat het zo plotseling gebeurde, dat hij geen afscheid had kunnen nemen.

Dat is erg, jongen, zei John meelevend. Je hebt steeds zo je best voor haar gedaan. En dan glipt ze je nog zo door de vingers. Dat is moeilijk, dat begrijp ik. Maar ik ben blij dat je nog steun hebt gehad aan je oom. Dat je niet alleen was.

Ja, dat was wel fijn. Oom Andrew is een aardige man. Ik kende hem eigenlijk helemaal niet. Had hem in geen jaren gezien. Moeder wilde hem eerder deze week ineens spreken. Ik moest hem op internet opzoeken, want we wisten niet eens waar hij woonde. Maar hij kwam gelijk de volgende dag en ze hebben een tijd samen gesproken. Moeder wilde niet zeggen waarover het ging, maar ik kreeg